

CIVIL- PROCESSUEL OVERSIGT

JØRGEN JOCHIMSEN

2017

 KARNOV
GROUP

Civilprocessuel oversigt

Jørgen Jochimsen

Civilprocessuel oversigt

Jørgen Jochimsen

Civilprocessuel oversigt

1. udgave/1. oplag

© Karnov Group Denmark A/S, København 2017

ISBN 978-87-619-3869-5

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed

Sats og tryk: AKAPRINT a/s, Aarhus

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse
af denne bog eller dele af den er ikke tilladt
ifølge gældende dansk lov om ophavsret.
Alle rettigheder forbeholdes.

Forord

Bogens sigte er at give en oversigt over regler og frister, der har betydning ved behandling af civile retssager. Dette gælder i første række regler og frister for sagsforberedelse og for hovedforhandling i civile retssager i 1. instans og ved behandling af anke af sådanne sager.

Oversigten indeholder endvidere en beskrivelse af regler og retspraksis vedrørende behandling af enkelte sagsområder inden for civilprocessen, hvor der gælder særlige regler, og hvis formål er at forenkle sagens behandling i retten.

Det gælder i første række retsplejelovens regler om behandling af småkrav: reglerne i retsplejelovens kapitel 39 om behandling af småsager, jf. nedenfor under kapitel 4 og reglerne i retsplejelovens kapitel 44 a om behandling betalingspåkrav, jf. nedenfor under kapitel 5. Disse regler anviser en særlig enkel måde, hvorved pengekrav under en vis størrelse kan inddrives, og hvorved der kan fås dom for mindre pengekrav.

I fremstillingen gennemgås endvidere regler og retspraksis vedrørende arrest og midlertidige afgørelser om forbud og påbud og reglerne om bevissikring. Disse foreløbige retsmidler er omtalt nedenfor under kapitel 6, 7 og 8. Betalingspåkrav, arrest og bevissikring behandles i fogedretten. Regler om nedlæggelse af forbud blev tidligere behandlet i fogedretten, men dette retsområde behandles nu tillige med regler om nedlæggelse af påbud af den almindelige ret og af Sø- og Handelsretten. Den almindelige ret og Sø- og Handelsretten bestemmer, om anmodning om nedlæggelse af forbud eller påbud skal imødekommes, og fogedrettens virksomhed med hensyn til dette retsområde er nu alene, at fogedretten kan yde bistand til opretholdelse af forbud og påbud.

I civilprocessen er der begrænsninger med hensyn til hvilke sager, der kan ankes til landsretten. I princippet er der mulighed for, at alle sager, der bliver anlagt og afgjort ved byretten, kan undergives en to instans prøvelse, men for visse sager, er der ikke en fri ankeadgang.

Det gælder i første række sager, hvor sagsgenstanden efter påstanden for landsretten ikke overstiger 20.000 kr. Her kræves Procesbevillingsnævnets tilladelse til at indbringe sagen for landsretten. For ankesager er der en adgang for landsretten til at bestemme, at en sag ikke skal behandles og dermed adgang til at afvise sagen. Benytter landsretten sig af denne adgang, kan afviste ankesager kun behandles af landsretten med Højesterets tilladelse.

Endelig omtales reglerne vedrørende anke og kære. Herunder omtales reglerne om, hvorledes anke og kære skal foretages, frister herfor, og de tilfælde hvor det kræver Procesbevillingsnævnets tilladelse til anke eller kære. Anke og kære behandles under kapitel 2 og 3.

Bogen indledes med et afsnit, der omtaler de nye regler om domstolens sagsportal. I skrivende stund er disse regler som led i en prøveordning alene gjort anvendelige ved Retten i Horsens og ved Vestre Landsret for så vidt angår appel af afgørelser fra Retten i Horsens. Ved alle andre retter skal de hidtil gældende regler anvendes. Dette har bl.a. betydning for, hvilken fremgangsmåde der skal anvendes ved anke og kære af byrettens afgørelser, jf. nærmere nedenfor under 2.1.

Jeg har i lighed med min tidligere udgivne bog »Straffeprocessuel oversigt« medtaget referat af relevante retsafgørelser, særligt retsafgørelser der er truffet inden for de seneste år. Ændringer i retsplejeloven er ført ajour, og de ændringer, som er blevet gennemført ved lov nr. 1725 af 27. december 2016, er medtaget, selv om lovændringen først træder i kraft den 1. juli 2017. Ved lovændringen åbnes der adgang for under behandling af civile sager at fremlægge sagkyndige erklæringer i stedet for syn og skøn og adgang til at fremlægge ensidigt indhentede erklæringer. Der er redegjort for reglerne herom nedenfor under 1.2.2. og 1.2.3.

Viborg, december 2016
Jørgen Jochimsen

Indhold

Forord	5
Kapitel 1 Civile retssager i 1. instans	15
1.1. Domstolenes sagsportal	15
1.1.1. Iværksættelse	15
1.1.1.1. Ophævelse af underskriftskravet på procesdokumenter.	15
1.1.1.2. Ikrafttræden af anvendelse af domstolenes sagsportal	15
1.1.2. Hvilke sager er omfattet af domstolenes sagsportal?.	16
1.1.3. Sager, der ikke er omfattet af domstolenes sagsportal.	17
1.1.4. Hvilke dokumenter er omfattet?	18
1.1.5. Fritagelse for at anvende domstolenes sagsportal	19
1.1.6. Kære af rettens beslutning om fritagelse	20
1.1.7. Beslutning om ikke at anvende sagsportalen	20
1.1.8. Hvornår er en digital meddelelse kommet frem.	20
1.1.9. Forkyndelse.	21
1.2. Indlevering af stævning	22
1.2.1. Særlige bevisskridt.	28
1.2.1.1. Begæring om syn og skøn.	28
1.2.1.2. Fremsendelse af spørgsmål	30
1.2.1.3. Udpegning af skønsmand	31
1.2.1.4. Skønsforretningen	32
1.2.1.5. Afhøring af skønsmænd	33
1.2.1.6. Vederlag til skønsmænd og sagkyndige.	34
1.2.1.7. Nyt syn og skøn	35
1.2.2. Fremlæggelse af sagkyndige erklæringer i stedet for syn og skøn	36
1.2.3. Fremlæggelse af ensidigt indhentede erklæringer	37
1.3. Sagsforberedelse.	40
1.3.1. Svarkrift	40
1.3.2. Forberedende møde.	43
1.3.2.1. Indkaldelse til forberedende møde	43
1.3.2.2. Hvem kan møde?.	43
1.3.2.3. Fastlæggelse af bevisførelse	45
1.3.2.4. Fastlæggelse af sagens videre forløb.	46
1.3.2.5. Forberedelsens slutning	46
1.3.2.6. Kære af afgørelse truffet under forberedelsen.	47
1.3.2.7. Henvisning af sagen til landsretten.	47
1.3.2.8. Henvisning af sagen til rette domstol.	51
1.3.2.9. Anmodning om nævnsbehandling	51
1.4. Hovedforhandling	52

1.4.1.	Indlevering af påstandsdokument	52
1.4.2.	Indlevering af procesdokument.	53
1.4.3.	Indlevering af ekstrakt	54
1.4.4.	Behandling uden mundtlig hovedforhandling.	55
1.5.	Nye påstande, nye anbringender og nye beviser	55
1.5.1.	Efter forberedelsens slutning til hovedforhandlingens begyndelse	55
1.5.2.	Efter hovedforhandlingens begyndelse	59
1.6.	Udeblivelse	59
1.6.1.	Udeblivelse fra retsmøde under forberedelsen.	59
1.6.1.1.	Sagsøgerens udeblivelse	59
1.6.1.2.	Sagsøgtes udeblivelse	60
1.6.1.3.	Begge parter udeblivelse.	61
1.6.1.4.	Tilfælde, hvor manglende disposition ligestilles med udeblivelse	61
1.6.1.5.	Omgørelse af beslutning om afvisning	62
1.6.2.	Udeblivelse fra hovedforhandlingen	63
1.7.	Genoptagelse	63
1.8	Anmodning om aktindsigt.	66
Kapitel 2	Anke	67
2.1.	Anke til landsretten	67
2.1.1.	Begrænsninger i adgang til at anke.	67
2.1.1.1.	20.000 kr.-reglen	67
2.1.1.2.	Delafgørelser.	71
2.1.1.3.	Anke af udeblivelsesdomme	72
2.1.1.4.	Anke af domme i gruppesøgsmål.	72
2.1.2.	Ankefristen	72
2.1.3.	Indlevering af ankestævning	74
2.1.4.	Krav til ankestævningens indhold	76
2.1.5.	Afvisning af anken i medfør af retsplejelovens § 368 a	77
2.1.6.	Svarskrift.	80
2.1.6.1.	Frist for afgivelse af svarskrift	80
2.1.6.2.	Påstand om stadfæstelse.	82
2.1.6.3.	Indhold af svarskriftet.	82
2.1.6.4.	Formalitetsindsigelser	82
2.1.7.	Sagsforberedelse.	82
2.1.8.	Indsendelse af ekstrakt	83
2.1.9.	Udeblivelse fra retsmøde	84
2.1.9.1.	Appellantens udeblivelse	84
2.1.9.2.	Indstævntes udeblivelse	84
2.1.9.3.	Begge parter udeblivelse.	85
2.1.9.4.	Retten adgang til at undlade at tillægge udeblivelsen virkning	85

2.1.9.5.	Udeblivelse fra retsmøde under genoptagelse af forberedelsen	85
2.1.10.	Nye beviser	85
2.1.11.	Nye påstande og anbringender for landsretten	86
2.2.	Anke til Højesteret	87
2.2.1.	Ankefristen	88
2.2.2.	Nye påstande og anbringender for Højesteret	91
Kapitel 3	Kære	92
3.1.	Kære til landsretten	92
3.1.1.	Begrænsninger i adgang til at kære	92
3.1.2.	Kærefrister	95
3.1.3.	Fremgangsmåde	96
3.1.4.	Kære af Sø- og Handelsrettens kendelser og beslutninger ..	97
3.2.	Kære til Højesteret	97
Kapitel 4	Småsager	99
4.1.	Anvendelsesområdet for småsagsprocessen	99
4.1.1.	Økonomisk værdi af højst 50.000 kr.	100
4.1.1.1.	Opgørelse af værdien	101
4.1.1.2.	Udvidelse og nedsættelse af påstanden	102
4.1.1.3.	Flere krav mod samme part	102
4.1.1.4.	Sagsøgte fremsætter modkrav	102
4.1.2.	Sager, der ikke kan behandles efter småsagsreglerne	103
4.1.3.	Aftale om småsagsreglernes anvendelse	104
4.1.4.	Henvielse	106
4.1.5.	Særligt om skattesager	115
4.1.6.	Boligretssager	118
4.1.7.	Stævning i småsager	119
4.1.8.	Afvisning af sagen	119
4.2.	Sagens forberedelse	120
4.2.1.	Afholdelse af retsmøde	124
4.2.2.	Afholdelse af telefonmøde	124
4.2.2.1.	Udeblivelsesvirkning	125
4.2.3.	Rettens vejledningspligt	126
4.2.4.	Bevisførelse i småsager	128
4.2.4.1.	Angivelse af beviser	128
4.2.4.2.	Rettens tilladelse til bevisførelse	129
4.2.4.3.	Tilvejebringelse af sagkyndig oplysning	134
4.2.5.	Slutning af forberedelsen	137
4.3.	Hovedforhandling	139
4.4.	Anke af småsager	141
4.4.1.	Ankebegrænsningsregler	141
4.4.1.1.	20.000 kr.-reglen	141

4.4.1.2.	Afvisning af ankesagen	141
4.4.2.	Ankestævning indleveres til byretten	141
4.4.3.	Ankestævningens indhold	143
4.4.4.	Forkyndelse af ankestævningen og forberedelse af ankesagen	143
4.4.5.	Skriftlig behandling	144
4.4.6.	Udeblivelse fra hovedforhandlingen under mundtlig forhandling	146
4.5.	Sagsomkostninger	147
4.5.1.	Advokatbistand	147
4.5.2.	Rettergangsfuldmægtige	152
4.5.3.	Maksimering af dækning af udgifter til advokatbistand som sagsomkostninger	154
4.5.3.1.	Opgørelse af sagens værdi i relation til maksimering	156
4.5.3.2.	Betydningen af modkrav	156
4.5.3.3.	Betydning af, at der er fri proces	156
Kapitel 5	Betalingspåkrav	159
5.1.	Beløbsgrænsen	160
5.1.1.	100.000 kr.-grænsen	160
5.1.2.	Udstykning af kravet	161
5.1.3.	Forfaldent krav og påkravsskrivelse	162
5.1.4.	Flere krav mod skyldneren	164
5.1.5.	Betalingspåkrav mod flere skyldnere	164
5.1.5.1	Værneting – stedlig kompetence	164
5.1.5.2.	Afvisning af betalingspåkrav mod flere skyldnere	165
5.1.5.3.	Bestemmelser, der skal anvendes for hver skyldner for sig	166
5.1.6.	Renter og omkostninger	167
5.2.	Ikke forventer indsigelser mod kravet	169
5.3.	Indlevering af betalingspåkravet – værnetingsregler	170
5.3.1.	Hvem kan indlevere betalingspåkravet?	170
5.3.2.	Værneting	172
5.3.3.	Påkravsskrivelse	175
5.4.	Betalingskravets udformning	176
5.4.1.	Angivelse af fordringshaveren og skyldneren	177
5.4.2.	Sagsfremstilling	179
5.4.3.	Fordringshaverens valgmuligheder	182
5.4.4.	Fogedrettens 1. påtegning	184
5.4.5.	Forkyndelse af betalingspåkravet	184
5.4.5.1.	Kan der ske forkyndelse af et mangelfuldt betalingspåkrav?	185
5.5.	Skyldneren har indsigelser	185
5.6.	Fogedrettens 2. påtegning	186
5.7.	Genoptagelse	187

5.8	Retssagsbehandling	191
5.9.	Kære af afgørelser vedrørende betalingspåkrav	191
Kapitel 6	Arrest	192
6.1.	Arrestbetingelserne	192
6.1.1.	Formålet med at foretage arrest	192
6.1.2.	Arrest for pengekrav – godtgørelse af kravet?	193
6.1.3.	Udlæg kan ikke foretages	194
6.1.4.	Muligheden for senere at opnå dækning vil blive væsentlig forringet	194
6.1.5.	Indgåelse af retsforlig under arrestforretningen	197
6.1.6.	Retskraft	198
6.2.	Arrestbegæringen	199
6.2.1.	Fogedrettens behandling af arrestbegæringen	199
6.2.1.1.	Indsigelse mod arrest	199
6.2.1.2.	Sikkerhedsstillelse	200
6.2.1.3.	Afværgelse af arrest ved sikkerhedsstillelse	200
6.2.1.4.	Afværgelse af arrest ved aftale med fordringshaver	201
6.2.2.	Fogedrettens pligt til at påse transbeneficiet mv. ex officio	203
6.2.3.	Arrestens omfang	203
6.2.4.	Tredjemands indtræden	204
6.2.5.	Særligt om arrest i skibe	206
6.3.	Appel af arrest	209
6.4.	Anlæggelse af justificationssag	209
6.4.1	Frist for anlæggelse af retssag	209
6.4.2.	Bortfald af forpligtelsen til at anlægge retssag	210
6.5.	Erstatning	210
6.5.1.	Fordringen viser sig ikke at bestå	211
6.5.2.	Fordringen består alene for et mindre beløb	212
6.5.3.	Arresten er ulovlig af andre grunde	213
6.5.4.	Fremsættelse af erstatningskravet	213
Kapitel 7	Midlertidige afgørelser om forbud og påbud	214
7.1.	Betingelser for at træffe midlertidige afgørelser om forbud eller påbud	215
7.1.1.	Begreberne forbud og påbud	215
7.1.2.	Imod hvem, kan der træffes afgørelse om forbud eller påbud	218
7.1.3.	Betingelser for at træffe bestemmelse om midlertidig afgørelse	219
7.1.4.	Ikke forbud eller påbud, hvis formålet er at få fyldestgørelse for pengekrav	221
7.1.5.	Ikke forbud eller påbud, hvis formålet er at sikre bevis	222

7.1.6.	Ikke forbud, hvis den handling, der søges forbudt, er foretaget	223
7.2.	Behandling af anmodningen	225
7.2.1.	Formkrav til anmodningen og indlevering til retten	225
7.2.2.	Afholdelse af retsmøde	225
7.2.2.1.	Underretning af modparten	226
7.2.3.	Underretning til tredjemand	226
7.2.4.	Udeblivelse	226
7.2.5.	Udsættelse	227
7.2.6.	Bevisførelse	227
7.3.	Sikkerhedsstillelse	230
7.4.	Spørgsmål om sagsomkostninger	231
7.5.	Beslaglæggelse	233
7.6.	Kære af kendelse om forbud eller påbud	234
7.7.	Spørgsmål om inhabilitet	236
7.8.	Anlæggelse af retssag	237
7.9.	Bortfald eller ophævelse af forbud eller påbud	238
7.10.	Erstatning og godtgørelse	240
7.11.	Fogedrettens bistand til opretholdelse af forbud og påbud	242
7.11.1.	Fogedrettens adgang til at foretage beslaglæggelse	242
7.11.2.	Anmodningens indgivelse	243
7.12.	Straf for overtrædelse af forbud eller påbud	244
Kapitel 8	Bevissikring	246
8.1.	Anmodning om bevissikring	246
8.1.1.	Underretning om forretningen	247
8.1.2.	Tilkaldelse af advokat	248
8.1.3.	Sikkerhedsstillelse	249
8.1.4.	Genoptagelse	249
8.2.	Bevissikringsundersøgelsen	249
8.2.1.	Sagkyndig bistand	250
8.2.3.	Rekvirentens tilstedeværelsesret under undersøgelsen	251
8.2.4.	Fogedrettens optegnelse	251
8.2.5.	Bevisbyrden for foretagelse af undersøgelseskridt	251
8.2.6.	Oplysningspligt	256
8.3.	Anlæggelse af retssag	257
8.4.	Erstatning og godtgørelse for tort	259
8.5.	Sagsomkostninger	259
Kapitel 9	Frister	261
9.1.	Domstolenes sagsportal	261
9.1.1.	Frist til at anlægge sagen på domstolenes sagsportal	261
9.1.2.	Kære af rettens afgørelse om fritagelse for at anvende domstolenes sagsportal	261

9.2.	Sagsforberedelse	262
9.2.1.	Indlevering af svarskrift	262
9.2.2.	Bevisførelse	262
9.2.3.	Forberedelsens slutning	262
9.2.4.	Henvisning til landsretten	262
9.2.5.	Beregning af fristen ved ansøgninger om Procesbevillingsnævnets tilladelse	263
9.2.6.	Anmodning om nævnbehandlning	263
9.3.	Syn og skøn	264
9.3.1.	Begæring om syn og skøn	264
9.3.2.	Fremsendelse af spørgsmål	264
9.3.3.	Udpegning af skønsmand	264
9.3.4.	Supplerende spørgsmål	265
9.3.5.	Tilladelse til at fremlægge ensidigt indhentede erklæringer	265
9.4.	Hovedforhandling	265
9.4.1.	Indlevering af endeligt påstandsdokument	265
9.4.2.	Indlevering af sammenfattende processkrift	266
9.4.3.	Indlevering af ekstrakt	266
9.4.4.	Nye påstande, anbringender, beviser	267
9.4.5.	Genoptagelse	267
9.5.	Anke til landsret	267
9.5.1.	Ankefrister	267
9.5.2.	Landsrettens adgang til at afvise behandling af en sag	268
9.5.3.	Anke af delafgørelser	268
9.5.4.	Svarskrift	269
9.5.5.	Indlevering af processkrift	269
9.5.6.	Indlevering af ekstrakt	269
9.5.7.	Påberåbelse af nye dokumenter og nye beviser	270
9.5.8.	Individuel anke ved gruppesøgsmål	270
9.6.	Anke til Højesteret	271
9.7.	Anke af Sø- og Handelsrettens domme	271
9.8.	Kærefrister	271
9.8.1.	Kære af byrettens kendelser og beslutninger i civile sager	271
9.8.2.	Kære af Sø- og Handelsrettens kendelser og beslutninger	272
9.8.3.	Kære af landsrettens kendelser og beslutninger	272
9.8.4.	Kære – fremgangsmåde	273
9.9.	Småsager	273
9.10.	Betalingspåkrav	273
9.11.	Arrest	274
9.12.	Sager om meddelelse af midlertidigt forbud eller påbud	275
9.13.	Bevissikring	276

BILAG 1

Bekendtgørelse nr. 1173 af 21. september 2016 om anvendelse af domstolens sagsportal i borgerlige retssager og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav 277

Kapitel 1 Domstolens sagsportal 277

Kapitel 2 Proceduren for udfyldelse af oplysninger på domstolens sagsportal. 278

Kapitel 3 Krav til dokumenter 279

Kapitel 4 Blanketter for parter, som er fritaget fra at anvende domstolens sagsportal. 280

Kapitel 5 Ikrafttrædelse 281

BILAG 2

Bekendtgørelse nr. 1171 af 21. september 2016 om ibrugtagning af domstolens sagsportal i borgerlige retssager og sager om optagelse af bevis om borgerlige krav 282

Domsregister 283

Lovregister 287

Stikordsregister 293

møde eller 4 uger efter rettens meddelelse om, at der ikke skal holdes et forberedende møde, jf. retsplejelovens § 353, stk. 4.

Bestemmelsen angår sagkyndige erklæringer, der indholdsmæssigt svarer til syn og skøn, dvs. som indebærer en besigtigelse og/eller beskrivelse samt vurdering af et konkret faktisk forhold, som er genstand for bevisførelse under sagen. Bestemmelsen angår således ikke sagkyndige erklæringer af generel karakter, der afgives uden konkret undersøgelse af genstande eller personer, men på grundlag af foreliggende almen viden.

Det er forudsat, at bestemmelsen heller ikke berører indhentelse og brug af sagkyndige erklæringer, der har et særligt lovmæssigt grundlag og ikke kan anses som ensidigt indhentede erklæringer, som dette udtryk anvendes i civilprocessen. Det gælder navnlig udtalelser fra Retslægerrådet, Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og Det Veterinære Sundhedsråd, som er karakteriseret ved, at der er tale om erklæringer, der afgives af en offentlig myndighed uafhængigt, objektivt og neutralt og i et vejledende øjemed. Sådanne erklæringer kan således – som hidtil – ikke nægtes fremlagt med den begrundelse, at de er ensidigt indhentede, jf. herved afgørelsen refereret i U 2004.1847 H.

Om afhøring i retten af de sagkyndige, se ovenfor under 1.2.1.5.

1.2.3. *Fremlæggelse af ensidigt indhentede erklæringer*

Spørgsmålet om en erklæring er af en sådan karakter, at den kan fremlægges, selv om den er ensidigt indhentet, har givet anledning til en del retsafgørelser. Ved lov nr. 1725 af 27. december 2016 er området nu ved indsættelsen af § 341 a i retsplejeloven blevet lovreguleret, idet der fra 1. juli 2017 er adgang til at fremlægge visse erklæringer under sagen, selv om de er ensidigt indhentet.

Efter retsplejelovens § 341 a, stk. 1, 1. pkt. kan erklæringer om konkrete forhold af teknisk, økonomisk eller lignende karakter, som en part inden sagsanlægget har indhentet hos sagkyndige, fremlægges som bevis, medmindre erklæringens indhold, omstændighederne ved dens tilblivelse eller andre forhold giver grundlag for at fravige udgangspunktet.

Bestemmelsen angår alene fremlæggelse af sagkyndige erklæringer, der svarer til syn og skøn, dvs. som indebærer en besigtigelse og/eller beskrivelse samt vurdering af et konkret faktisk forhold, som er genstand for bevisførelse under sagen. Bestemmelsen omfatter efter bemærkningerne i lovforslaget erklæringer om ethvert faktisk forhold, som sagen angår, og bestemmelsen omfatter dermed f.eks. lægeerklæringer, erklæringer fra tekniske rådgivere og økonomiske analyser, eksempelvis om prisniveauer eller markedsmæssige konsekvenser af visse dispositioner.

Med hensyn til lægerklæringer kan der opstå spørgsmål om, hvorvidt den konkrete erklæring kan betegnes som en ensidig indhentet erklæring, og om den således fremlægges i medfør af retsplejelovens § 341 a, stk. 1, 1. pkt.

Speciallægeerklæring, der var indhentet efter sagens anlæg på anmodning af Arbejdsskadestyrelsen, kunne fremlægges.

Under en retssag om en arbejdstager, A's, erstatningskrav mod arbejdsgiveren, K, som følge af en arbejdsulykke ønskede A at fremlægge en speciallægeerklæring, der var indhentet efter sagens anlæg på anmodning af Arbejdsskadestyrelsen, S, til brug for S's behandling af sagen efter arbejdsskadesikringslovens regler. A ønskede endvidere at forelægge erklæringen for Retslægerådet, R, til brug for besvarelsen af nogle spørgsmål, som under sagen var stillet til R. K protesterede mod begge dele. Byretten bestemte, at erklæringen hverken kunne fremlægges under retssagen eller forelægges for R, hvilket landsretten stadfæstede. Højesteret nåede til det modsatte resultat. Højesteret pegede på, at speciallægeerklæringen var indhentet af S, der havde truffet afgørelse om, at A skulle lade sig undersøge af en speciallæge, og at S havde udpeget speciallægen, uden at nogen af parterne havde haft indflydelse herpå. Under disse omstændigheder fandt Højesteret, at speciallægeerklæringen ikke havde karakter af at være en ensidigt indhentet erklæring. Højesteret tillod derfor, at speciallægeerklæringen kunne fremlægges som bevis i sagen, og at den dermed kunne fremsendes til R.

U 2014.1532 H.

Speciallægeerklæring indhentet på foranledning af et forsikringssselskab til brug for vurdering af, om betingelserne for invalidepension var opfyldt, kunne fremlægges.

A blev i 2009 udsat for en trafikulykke, hvor forsikringssselskabet P var ansvarsforsikrer. I 2013 anlagde A erstatningssag mod P, hvori spørgsmål om A's erhvervsevnetab og årsløn indgik. Under sagens forberedelse ønskede A at fremlægge en speciallægeerklæring fra 2014 indeholdende bl.a. udtalelse om A's funktions- og erhvervsevne. Denne erklæring var indhentet på foranledning af et andet forsikringssselskab til brug for vurdering af, om A opfyldte betingelserne for invalidepension. Hverken A eller hendes advokat havde haft indflydelse på valget af speciallæge i den forbindelse. Landsretten fandt, at speciallægeerklæringen

ikke havde karakter af at være en ensidigt indhentet erklæring, og tillod, at erklæringen blev fremlagt under byretssagen og fremsendt til Arbejdsskadestyrelsen.
U 2015.2970 Ø.

Bestemmelsen angår ikke sagkyndige erklæringer af generel karakter, der afgives uden konkret undersøgelse af genstande eller personer, men på grundlag af foreliggende almen viden, herunder f.eks. responsa fra brancheorganisationer om handelspraksis eller kutymmer på et bestemt område eller erklæringer fra et teknisk institut eller lignende om generelle tekniske forhold.

Ensidigt indhentet udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen kunne fremlægges.

Under forberedelse af en ankesag mod et forsikringsselskab F om erstatning for personskade, som A havde lidt ved et færdselsuheld, anmodede A om tilladelse til at indhente en ny udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen om sit erhvervsevnetab. F protesterede mod, at retten gav tilladelsen, fordi denne bevisførelse var overflødig, og selskabet anførte, at en eventuel udtalelse, der var indhentet uden tilladelse, som ensidigt indhentet ikke kunne anvendes som bevis i sagen. Landsretten udtalte, at A havde ret til at indhente en udtalelse efter erstatningsansvarslovens § 10, stk. 1, 1. pkt., også efter at sag var anlagt og til brug for en verserende retssag. Der var derfor ikke hjemmel til at nægte A at indhente en udtalelse, og landsretten afviste derfor anmodningen om at meddele tilladelse. Højesteret tiltrådte dette og tiltrådte, at en sådan udtalelse ikke kan nægtes fremlagt under en retssag om erhvervsevnetabet, blot fordi den er ensidigt indhentet.

U 2004.1847 H.

At den fremlagte erklæring er omfattet af bestemmelsen i retsplejelovens § 341 a, stk. 1, 1. pkt., har betydning med hensyn til modpartens adgang til at fremlægge en »moderklæring«, idet modparten, når en part har fremlagt en sådan erklæring, under i øvrigt samme betingelser kan fremlægge en tilsvarende erklæring, selv om denne erklæring først har kunnet indhentes efter sagens anlæg, jf. herved § 341 a, stk. 1, 2. pkt.

Erklæringer om bedømmelse af juridiske forhold efter dansk ret, som en part har indhentet fra retsmyndige, kan inddrages til brug for den juridiske argumentation, men ikke under sagen i øvrigt, jf. retsplejelovens § 341 a, stk. 2.

Juridiske responsa om udenlandsk ret, der er indhentet på betryggende måde vil normalt kunne sidestilles med erklæringer om faktiske forhold og vil kunne fremlægges efter bestemmelsens stk. 1.